

مجموعه آزمون‌های سرند شناختی

این مجموعه آزمون، کارکردهای عمده شناختی را در ۹ مقیاس شناختی بصورت ذیل اندازه‌گیری می‌کند و حداکثر نمره‌ای که در تمام حوزه‌های شناختی یک آزمودنی می‌تواند کسب کند، ۱۸۵ می‌باشد هر چه آزمودنی نمره بالاتری بدست آورد گویای وضعیت شناختی بهتر آزمودنی است و نمره پایین‌تر به معنای ضعف در کارکردهای شناختی قابل اندازه‌گیری می‌باشد. حوزه‌های شناختی خورد اندازه‌گیری در این مجموعه آزمون عبارتند از:

۱- توجه	۲- حافظه	۳- قدرت سازندگی
۴- زبان دریافتی	۵- زبان بیانی (تکرار)	۶- زبان بیانی (نامیدن)
۷- محاسبه	۸- استدلال	۹- مفهوم‌سازی

مقیاس‌ها، دستورالعمل‌ها و شیوه نمره‌گذاری

۱- مقیاس توجه: این مقیاس از سه بخش ردیابی یا کنترل ذهنی، گوش بزنگی و حفظ توجه و توانایی تغییر توجه و تشکیل شده است و حداکثر ۳۰ نمره دارد.

الف) توانایی کنترل ذهنی

دستورالعمل: از آزمودنی خواسته می‌شود از عدد ۱۰۰، ۷ تا ۷ تا تفریق نماید، آزمودنی‌هایی که کمتر از پنج کلاس سواد دارند از عدد ۱۰۰، سه تا سه تا تفریق می‌کنند و بعد از پنج عمل تفریق متوالی آزمون متوقف می‌شود حداکثر زمان برای تفریق سریالی ۳۰ ثانیه می‌باشد (اگر طی هفته گذشته این معاینه از آزمودنی به عمل آمده باشد به جای عدد ۱۰۰، عدد ۱۰۲ یا ۱۰۴ عدد مبنا محسوب می‌شود).

نمره‌گذاری: نتیجه عملیات تفریق آزمودنی را در برگه پاسخنامه می‌نویسیم. به هر عمل تفریق صحیح که در فاصله زمانی ۳۰ ثانیه پس از اتمام دستورالعمل انجام شده باشد یک نمره تعلق می‌گیرد. اگر عمل تفریقی بعد از ۳۰ ثانیه به درستی هم انجام شود نمره‌ای به آن تعلق نمی‌گیرد (حداکثر ۵ نمره).

ب) گوش بزنگی و توانایی حفظ توجه

برای ارزیابی این بخش از توجه، ورقه‌ای حاوی پنجاه تصویر چهره انسان که به صورت تصادفی کنار هم چیده شده‌اند و در بعضی از تصاویر یکی از ابروها حذف شده است، به آزمودنی داده می‌شود وظیفه آزمودنی این است که روی تصاویری که ابروی چپ آنها حذف شده، علامت ضربدر (*) بزند.

دستورالعمل: ابتدا یک تصویر نمونه به آزمودنی نشان داده می‌شود که در آن بروز چپ تصویر حذف شده است (این تصویر در بالای ورقه تصاویر قرار دارد)، سپس به آزمودنی گفته می‌شود که «لطفاً روی تصاویری که مثل تصویر نمونه است علامت ضربدر بزنید، دقت کنید روی تصویری که ابروی چپ آن حذف شده علامت بزنید. وقت محدود است بنابراین هر چه می‌توانید سریع‌تر عمل کنید» بعد از ۲۵ ثانیه آزمون متوقف می‌شود.

نمره‌گذاری: تصاویری که در مدت ۲۵ ثانیه بدرستی علامت زده شده، هر تصویر یک نمره می‌گیرد و تعداد تصاویری که به غلط علامت خورده‌اند از نمره صحیح کاسته می‌شود (حداکثر ۱۵ نمره).

ج) توانایی تغییر توجه

برای ارزیابی این قسمت از توجه برگه‌ای حاوی، هشتاد دسته خط، یک تایی، دو تایی، سه تایی، چهار تایی و پنج تایی (۱۱۱۱-۱۱۱۱-۱۱-۱) که با نظم تصادفی کنار هم چیده شده‌اند، به آزمودنی ارائه می‌شود. تکلیف آزمودنی این است که دور دسته‌های دو تایی دایره بکشد و روی دسته‌های چهار تایی علامت ضربدر بزند. دستورالعمل: ابتدا نمونه‌ای از تکلیف که بالای برگه قرار دارد به آزمودنی نشان می‌دهیم سپس از او می‌خواهیم که مثل نمونه، دور دسته‌های دو تایی یک دایره و روی دسته‌های چهار تایی ضربدر بزند. به او گفته می‌شود که وقت محدود است و هر چه می‌توانید سریع‌تر کار کنید. زمان‌گیری شروع و بعد از ۲۵ ثانیه آزمون متوقف می‌شود. نمره‌گذاری: هر دسته خطوطی که در مدت ۲۵ ثانیه درست علامت زده شود هر کدام یک نمره و به ازای هر علامت‌گذاری غلط یک نمره منفی به آزمودنی تعلق می‌گیرد (حداکثر نمره ۱۵).

$$\begin{aligned} \text{نمره کلی توجه} &= \text{کنترل ذهنی} + \text{گوش بزنگی} + \text{تغییر توجه} \\ \text{حداکثر نمره توجه} &= 5 + 15 + 15 = 35 \end{aligned}$$

2 - مقیاس حافظه:

مقیاس حافظه از چهار بخش قدرت یادگیری مطالب جدید و حافظه اخیر، حافظه بازشناسی فوری بینایی، حافظه فوری کلامی یا حافظه منطقی و حافظه دور تشکیل شده است. حداکثر نمره در این مقیاس برابر با ۴۴ می‌باشد.

الف) قدرت یادگیری مطالب جدید و حافظه اخیر

در این بخش چهار کلمه نامربوط و با معنی به آزمودنی گفته می‌شود و از او خواسته می‌شود که آنها را به خاطر بسپارد و بلافاصله، بعد از آزمونگر تکرار نماید. این چهار کلمه تا وقتی که آزمودنی بتواند بطور کامل آنها را به خاطر بسپارد برای آزمودنی تکرار می‌شود و تعداد دفعاتی که آزمونگر این مواد آزمودنی را تکرار می‌کند تا آزمودنی آنها را به خاطر بسپارد ثبت می‌شود. بعد از این که آزمودنی توانست هر چهار ماده را بدرستی یاد بگیرد از او می‌خواهیم تا آنها را به خاطر داشته باشد که چند دقیقه بعد از او پرسیده خواهد شد بعلاوه دو سؤال دیگر نیز مربوط به وقایع اخیر روزمره از آزمودنی پرسیده می‌شود.

دستورالعمل: من چهار کلمه به شما می‌گویم و شما باید آنها را به خاطر بسپارید و بلافاصله بعد از من آنها را بیاد آورید. و وقتی که آزمودنی توانست هر چهار کلمه را به خاطر آورد به او می‌گوییم این کلمات را من مجدداً از شما خواهم پرسید. این چهار کلمه عبارتند از: فرش، ستاره، خاکستری، نجابت.

بعد از این مرحله به آزمودنی گفته می‌شود حالا به این سؤالات جواب دهید: ۱- امروز صبحانه چه خوردید؟ ۲- چه ساعتی از خواب بیدار شدید؟

نمره‌گذاری: اگر آزمودنی در تکرار اول هر چهار کلمه را بیاد آورد چهار نمره، اگر در تکرار دوم هر چهار کلمه را بیاد آورد سه نمره و اگر در تکرار سوم هر چهار کلمه را به یاد آورد دو نمره و اگر در تکرار چهارم هر چهار کلمه را بیاد بیاورد یک نمره می‌گیرد و اگر در طی این چهار بار تکرار نتوانست بطور کامل آنها را یادآوری کند صفر نمره می‌گیرد. البته اگر آزمودنی بعد از تکرار چهارم نتوانست فقط یک، دو یا سه کلمه را بیاد آورد به تعداد کلمات یادآوری شده نمره نمی‌گیرد همچنین به پاسخ صحیح به سؤالات الف و ب نیز هر کدام یک نمره تعلق می‌گیرد. حدود پنج دقیقه

بعد از انجام مقیاس قدرت سازندگی از آزمودنی می‌خواهیم که مجدداً کلمات را بیاد آورد و هر یادآوری صحیح یک نمره به آزمودنی تعلق می‌گیرد (حداکثر چهار نمره). نمره نهایی این بخش حافظه حداکثر ۱۰ نمره می‌باشد.

ب) حافظه فوری بینائی (بازشناسی)

برای ارزیابی این قسمت از حافظه از چهار گروه تصاویر (هر گروه طی ۲ کارت تصاویر مجزا) استفاده می‌شود. به این صورت که ابتدا در کارت اول هر گروه تصویر یا تصاویر هدف ارائه می‌شوند و آزمودنی به مدت سه ثانیه به آنها نگاه می‌کند سپس کارت حاوی تصاویر هدف برگردانده می‌شود و کارت تصاویر دیگری که شامل چندین تصویر دیگر و تصاویر هدف می‌باشد (بعد از سه ثانیه) به آزمودنی ارائه می‌گردد (سه ثانیه به این دلیل که اثر پس تصویر حذف شود). آزمودنی باید تصاویر هدف را از بین تصاویر کارت دوم شناسایی کند. در آیتم اول تصویر هدف یک تصویر، در آیتم دوم دو تصویر، در آیتم سوم سه تصویر و در آیتم چهار، چهار تصویر می‌باشد (این تصاویر از آزمون استانفورد بینه بخش حافظه برای تصاویر و تشخیص کاربرد اشیاء و تشخیص اشکال اقتباس شده است). دستورالعمل اجراء: «من ابتدا تصویری را به شما نشان می‌دهم، به دقت به آن نگاه کنید و آن را به خاطر بسپارید و سپس تصاویر دیگری در کارت دیگر به شما نشان خواهم داد، شما تصاویر کارت اول را باید در بین آنها پیدا کرده و به من نشان دهید».

نمره‌گذاری: برای بازشناسی صحیح هر تصویر یک نمره تعلق می‌گیرد مثلاً اگر در تصاویری که چهار تصویر هدف مورد نظر بوده آزمودنی دو تصویر را بدرستی بازشناسی کند در آن گروه تصاویر نمره ۲ می‌گیرد. در ضمن اگر آزمودنی پس از ده ثانیه از ارائه کارت تصاویر مخلوط (کارت دوم هر گروه) پاسخی نداد در آن آیتم نمره صفر به او تعلق می‌گیرد (حداکثر نمره ۱۰).

ج) حافظه فوری کلامی یا حافظه منطقی

در این بخش، داستانی از داستان‌های بیکاک که قسمت‌های آخر آن حذف شده به آزمودنی گفته می‌شود و آزمودنی باید به دقت به آن گوش داده و بلافاصله پس از اتمام داستان توسط آزمونگر، هر قسمتی از داستان را که می‌تواند بیاد آورد.

دستورالعمل: «من داستانی برای شما می‌خوانم شما به دقت به آن گوش کنید و هر آنچه از داستان را که توانستید بیاد آورید برایم بازگو کنید».

» هفته گذشته / در دهی / در سی کیلومتری / تهران / رودخانه‌ای طغیان کرد / آب / در کوچه‌های ده / جاری شد / وارد رودخانه گشت / پانزده نفر غرق شدند / نوششصد نفر / بعلت خیس شدن / هوای سرد / سرما خوردند /

نمره‌گذاری: به هر واحدی که بصورت نکات اصلی / مشخص شده اشاره شود یک نمره تعلق می‌گیرد بشرط آنکه به کلمات اشاره کند و یا مفهوم آن را درست بیان نماید. بخاطر جابجایی یک عبارت با عبارت دیگر نمره‌ای کم نمی‌شود (حداکثر ۱۴ نمره) بعد از اتمام یادآوری مجدداً داستان برای آزمودنی خوانده می‌شود و از او خواسته می‌شود که به دقت به آن گوش داده و به خاطر بسپارد و مجدداً بعد از پایان اجراء کلی آزمون از او پرسیده شود. بعد از اتمام اجراء مجموعه آزمون از آزمودنی خواسته می‌شود تا هر آنچه از داستان را بخاطر دارد بازگوید و به هر قسمت صحیح

اشاره شده یک نمره تعلق می‌گیرد (حداکثر ۱۴ نمره) می‌توان نمره یادآوری این بخش را به حافظه گذشته اخیر نسبت داد.

د) حافظه دور

در این قسمت از آزمودنی خواسته می‌شود تا اطلاعات شخصی مربوط به وقایع گذشته نسبتاً دور خود را به خاطر آورد.

دستور العمل اجراء: لطفاً به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- ۱- چند سال سن دارید؟ (پاسخ با سه سال فاصله مورد قبول است)
- ۲- در کدام شهر متولد شده‌اید؟
- ۳- اسم پدر شما چیست؟
- ۴- دوره ابتدایی را در کدام مدرسه خوانده‌اید؟
- ۵- انقلاب اسلامی ایران در چه سالی پیروز شد؟
- ۶- نام رئیس جمهور قبلی ایران چیست؟

نمره‌گذاری: هر پاسخ صحیح یک نمره، حداکثر (۶ نمره). لازم به توضیح است که صحت پاسخ‌های آزمودنی را با توجه به پرونده یا اطلاعات همراه بیمار تعیین می‌کنیم.

نمره کل حافظه	=	حافظه اخیر و	+	حافظه	+	حافظه منطقی	+	حافظه دور		
		قدرت یادگیری		فوری بینایی						
حداکثر نمره کل حافظه	=	□ □	+	۱۰	+	۲۸	+	۶	=	۴۴

3 - مقیاس قدرت سازندگی

این مقیاس از مجموعه آزمون سرندشناختی شامل دو قسمت ترسیم از روی مدل و عملیات ساختمانی است.

الف) ترسیم از روی مدل

برای ارزیابی این بخش تمام کارت‌های آزمون بندر گشتالت ارائه خواهد شد و براساس سیستم انطباقی لکس نمره‌گذاری خواهد شد.

دستورالعمل: من کارت‌هایی را یکی یکی به شما نشان می‌دهم که روی حرکات یک تصویر (طرح) کشیده شده است و از شما می‌خواهم تا به این شکل‌ها، نگاه کنید و آنها را هر چقدر که ممکن است درست مثل طرح روی کاغذ بکشی، توجه کنید که این یک آزمون توانایی نقاشی نیست اما سعی کنید طوری بکشید که کاملاً شبیه شکل روی کارت باشد.

نمره‌گذاری: نمره‌گذاری براساس سیستم انطباقی لکس خواهد بود. با این توضیح که حداکثر نمره مثبت ۱۲+۱ محسوب می‌شود و برای هر خطا از نمره حداکثر یک نمره منفی کاسته می‌شود نمره ۱+ برای زمان اجرا است اگر بیش از ۱۵ دقیقه وقت حذف شود یک نمره منفی از نمره ۱۳ کاسته می‌شود (حداکثر نمره (۱۳)).

لازم به یادآوری است که چون نمرات در سیستم لکس براساس تعداد خطاهاست و ۱۲ خطا و یک نمره زمان اضافی هم به عنوان خطا منظور می‌شود ولی چون در این مجموعه آزمون، نمرات تمام مقیاس‌ها براساس مثبت‌ها ثبت می‌شود. لذا برای هماهنگی با سایر مقیاس‌ها حداکثر نمره مثبت ۱۲+۱ فرض شد و تعداد خطاها از نمره کل کاسته می‌شود و به این ترتیب نمره این مقیاس با سایر مقیاس‌ها هماهنگ می‌گردد.

ب) عملیات ساختمانی

برای سنجش این قسمت از ۵ طرح هندسی که هر یک در کارتی مجزا ارائه می‌شوند و تعدادی چوب کبریت استفاده می‌شوند از آزمودنی خواسته می‌شود تا با استفاده از چوب کبریت‌ها مثل طرح روی کارت‌ها طرحی بسازد. دستورالعمل اجرا: من به شما طرح‌هایی را نشان می‌دهم شما با استفاده از چوب کبریت (یک قوطی چوب کبریت در دسترس آزمودنی قرار داده می‌شود) مثل طرح روی کارت را درست کنید سعی کنید مثل طرح مدل باشد. نمره‌گذاری: هر طرح درست تکمیل شده یک نمره (حداکثر ۵ نمره). طرحی را درست تکمیل شده می‌گوئیم که کاملاً مثل شکل مدل باشد. چرخش کمتر از ۶۰ درجه داشته باشد و فاصله بین چوب کبریت‌ها در محل اتصال بیش از ۳ سانتی‌متر نباشد و به علاوه سه طرح اول در طی ۵ ثانیه دو طرح چهارم و پنجم در طی ۱۵ ثانیه تکمیل شده باشد.

نمره قدرت سازندگی = ترسیم از روی مدل + عملیات ساختمانی				
حداکثر نمره	=	۱۳	+	۵
				$18 \leq$

4 - مقیاس زبان دریافتی (درک فهم)

در ارزیابی درک و فهم ابتدا اشیاء، سکه، قلم، کلید، یک ورق کاغ سفید را به ترتیب ذکر شده روی میز می‌چینیم و سپس به آزمودنی می‌گوئیم که حالا باید به سؤالاتی که از او پرسیده می‌شود پاسخ دهد یا به دستوراتی که خواسته می‌شود عمل کند. دستورالعمل: لطفاً به آنچه که من می‌گویم به دقت گوش کنید و سپس هر آنچه را که از شما خواسته می‌شود به دقت عمل کنید.

نمره‌گذاری

- ۱- کلید را به من نشان بده. ۰-۱
- ۲- دست راستان را روی آرنج راستان قرار دهید. ۰-۱
- ۳- اگر شما یکی از اینها (کلید نشان داده می‌شود) را داشتید چگونه از آن استفاده می‌کردید؟ به من نشان بده. ۰-۱
- ۴- دست چپ را روی گوش راست بگذار. ۰-۱-۲
- ۵- اول سکه و بعد قلم را به من نشان بده. ۰-۱-۲
- ۶- کاغذ سفید را با دست راست بردار، بعد با دست چپ آن را تا کن. ۰-۱-۲-۳
- ۷- لطفاً این جمله را بخوانید و بدون آنکه چیزی به من بگویید به آن عمل کنید ۰-۱-۲-۳

«اول به کف اطاق و سپس به سقف اطاق نگاه کنید و بعد هر دو چشمهایتان را ببندید»
(لازم به ذکر است که در آیتم هفت این دستورالعمل برای افراد بی سواد خوانده می شود ولی برای افراد با سواد بالاتر از سه کلاس توسط کارتی ارائه می شود).

اگر آزمودنی توانست به همه آیتم های فوق پاسخ صحیح بدهد نمره ۳ آیتم بعدی بدون اجراء به آزمودنی داده می شود ولی اگر در ۷ آیتم اول نمره کامل کسب نگردد این سه آیتم نیز اجرا می گردد.

- ۸- آیا امروز هوا بارانی است؟
- ۹- آیا با مداد تراش می شود مداد را تراشید؟
- ۱۰- آیا یک کیلو پرتقال سنگین تر از سه کیلو پرتقال است؟

نمره گذاری: در آیتم هایی که یک عمل باید انجام شود هر اجراء صحیح یک نمره، اما در آیتم هایی که بیش از یک فعالیت در آن مدنظر است (۴، ۵، ۶، ۷) اگر آزمودنی ترتیب فعالیت ها را به درستی انجام ندهد در هر آیتم یک نمره از او کاسته می شود. همچنین اگر آزمودنی پس از ۱۰ ثانیه از اتمام دستورالعمل پاسخی ارائه نداد نمره صفر به وی در آن آیتم تعلق می گیرد (حداکثر ۱۶ نمره).

5 - مقیاس زبان بیانی مربوط به نامیدن

در این قسمت یک صفحه تصاویر حاوی اشیاء مختلف (برگرفته از آزمون استنفوردبینه) به آزمودنی نشان داده می شود و از او خواسته می شود که نام آنها را بگوید. این صفحه شامل ۱۵ تصویر است. علاوه بر این ۱۵ تصویر از آزمودنی خواسته می شود که نام ۳ قسمت کوچک از ۳ تصویر (سم گاو، سیل گربه، عقربه ساعت) را هم بگوید. دستورالعمل: من تصاویری را به شما نشان می دهم، شما باید نام آنها را به من بگویید. نمره گذاری: هر نامیدن درست یک نمره (حداکثر ۱۸) اگر آزمودنی پس از ۵ ثانیه از ارائه تصویر پاسخی نداد در آن تصویر نمره ای نمی گیرد.

مقیاس نامیدن حداکثر ۱۸ نمره

6 - مقیاس زبان بیانی مربوط به تکرار

در این بخش کلمات و جملاتی که بتدریج پیچیده می شوند به آزمودنی ها گفته می شود و تکلیف آزمودنی این است که آنها را تکرار نماید (لازم به توضیح است که بعضی از آیتم ها از آزمون زبان پریشی دکتر رضا نیلی پور، ۱۳۷۲ اقتباس شده است).

دستورالعمل: «لطفاً کلمات و عباراتی را که من می گویم شما هم تکرار کنید».

- ۱- هاون
- ۲- شکستنی
- ۳- قسطنطنیه
- ۴- اولوالالباب
- ۵- گربه سگ را گاز نمی گیرد.

۶- خودکار آبی را از روی میز بر نمی دارم.

۷- اماها و اگرها و بایدها ضرورتی ندارند.

۸- کوزه گر از کوزه شکسته آب می خورد.

۹- پسر کوتاه و چاق گلدان چینی را انداخت و شکست.

۱۰- موش زیر بوته های پر پشت گل مخفی شد.

نمره گذاری: هر تکرار کامل صحیح یک نمره. تکراری صحیح تلقی می شود که هیچگونه لغزشی در تلفظ، حذف و اضافات اشتباهات دستوری، پارافازی، دیزآرتوری، دیس پرسودی و لکنت در آن مشاهده نشود (حداکثر نمره ۱۰).

7 - مقیاس محاسبه

برای سنجش این مقیاس از آزمودنی خواسته می شود تا محاسباتی را که شفاهاً ارائه می شود در مدت زمان تعیین شده انجام دهد. این محاسبات هر چهار عمل اصلی را در بر می گیرد. به علاوه چهار دسته عدد دو تایی که دو یا سه رقمی هستند به آزمودنی های با سواد ارائه می شود و به آزمودنی های بی سواد خوانده می شود، تا تعیین کنند که کدامیک از آن دو عدد بزرگتر می باشد.

دستورالعمل: حالا با هم چند مسئله دیگر حل می کنیم. این مسائل خیلی ساده هستند سعی کنید که به دقت پاسخ دهید در ضمن نمی توانید از کاغذ و قلم استفاده کنید).

۱- سیزده تومان و نه تومان روی هم چند تومان می شود؟ (۱۰ ثانیه)

۲- سه بسته مداد ۹ تایی چند مداد می شود؟ (۱۰ ثانیه)

۳- اگر هشت جلد کتاب داشته باشید و پنج جلد از آنها را به دوستان بدهید چند جلد برایتان باقی می ماند؟ (۱۰ ثانیه)

۴- اگر ۳۶ تومان را بین سه نفر بطور مساوی تقسیم کنیم به هر نفر چند تومان می رسد؟ (۱۰ ثانیه)

۵- اگر کسی یک تمبر شش تومانی بخرد و یک سکه ۲۵ تومانی بدهد چقدر باید پس بگیرد؟ (۱۵ ثانیه)

۶- اگر قیمت یک مداد تراش دوازده تومانی باشد با چهل و هشت تومان چند مداد تراش می توان خرید؟ (۱۵ ثانیه)

۷- فردی ۱۷ تومان پول داشت ۹۰ تومان دیگر هم قرض گرفت او حالا چقدر پول دارد؟ (۱۵ ثانیه)

۸- اگر قیمت یک مداد ۸ تومان باشد قیمت چهار مداد چقدر می شود؟ (۱۵ ثانیه)

«حالا به من بگویید از این دو عدد کدامیک بزرگ تر می باشد» [۹۳ و ۱۱۸) و (۱۰۷ و ۷۸۴) و (۱۹ و ۲۳) و (۹۵۲ و ۱۰۱۱)]

نمره گذاری: هر جواب صحیح در محدوده زمانی یک نمره. حداکثر ۱۲ نمره

8 - مقیاس استدلال

این مقیاس شامل سه قسمت استدلال ریاضی، قضاوت و درک اجتماعی، تشابهات و تفکر انتزاعی می باشد که جنبه های مختلف استدلال آزمودنی را ارزیابی می کند.

الف) استدلال ریاضی

دستورالعمل: حالا مسائل دیگری را مطرح می کنم و از شما می خواهم که به این مسائل هم پاسخ دهید البته می توانید

از خودکار و کاغذ استفاده کنید.

- ۱- حسن دوازده عدد سیب دارد و برادرش علی دو برابر او سیب دارد، آنها روی هم چقدر سیب دارند؟ (۱۵ ثانیه)
- ۲- در دو سبد روی هم ۲۴ عدد پرتقال وجود دارد، سبد اولی دو برابر سبد دومی پرتقال دارد. مشخص کنید که در هر سبد به تفکیک چند عدد پرتقال وجود دارد. نمره‌گذاری: هر پاسخ صحیح در محدوده زمانی یک نمره (حداکثر ۲ نمره) (۲۰ ثانیه)

ب) قضاوت درک و فهم اجتماعی

- در این بخش دو سؤال از سؤالات درک و فهم آزمون هوشی و کسلر بزرگسالان - تجدید نظر شده - که توسط دکتر براهنی و همکاران برای جمعیت ایرانی استاندارد شده ارائه می‌شود و نمره‌گذاری نیز به همین اساس صورت می‌گیرد. دستورالعمل: «لطفاً به سؤالات زیر پاسخ دهید و هر چه بنظرتان می‌رسد بیان کنید.»
- ۱- اگر در خیابان پاکتی را پیدا کنید که در آن بسته باشد و نشانه (آدرس) کسی روی آن نوشته شده و تمبر باطل نشده‌ای هم به آن چسبانده شده باشد، چکار می‌کنید؟
- ۲- اگر در سینما اولین کسی باشید که ببینید از جانی دود یا آتش زیاد بلند می‌شود چکار باید بکنید؟ نمره‌گذاری: با توجه به هنجار ایرانی دکتر براهنی و همکاران، به هر آیتم نمره صفر، ۱ یا ۲ تعلق می‌گیرد (حداکثر ۴ نمره).

ج) تشابهات و تفکر انتزاعی

- در قسمت تشابهات به آزمودنی گفته می‌شود من به شما ۲ تا چیز متفاوت را می‌گویم که با هم شباهت‌هایی را دارند که شما باید آن شباهت‌ها را پیدا کنید و به من بگویید که از چه نظر آنها به هم شبیه هستند سپس مثالی زده می‌شود. مثال: شیر و ماست از چه نظر با هم شباهت دارند؟ جواب هر دو لبنیات هستند هر دو خوردنی هستند و ... سپس دو آیتم زیر ارائه می‌گردد:
- ۱- سگ و روباه از چه نظر به هم شبیه‌اند؟
- ۲- چشم و گوش چه شباهتی با هم دارند؟
- برای ارزیابی تفکر انتزاعی در این قسمت از ضرب‌المثل‌ها استفاده می‌شود و از آزمودنی خواسته می‌شود که معنی آنها را بگوید. «حالا به من بگویید معنی این ضرب‌المثل‌ها چیست؟»
- ۱- جوجه را آخر پاییز می‌شمارند.
- ۲- کارد دسته خودش را نمی‌برد.
- (در مواقعی که آزمودنی با ضرب‌المثلی آشنا نباشد از ضرب‌المثلی که با آن آشنایی دارد استفاده می‌شود). نمره‌گذاری: با توجه به هنجار ایرانی آزمون و کسلر بزرگسالان دکتر براهنی و همکاران به هر کدام از آیتم‌های تشابهات و تفکر انتزاعی نمرات صفر، یک یا دو تعلق می‌گیرد حداکثر این نمره ۸ می‌باشد.

نمره استدلال	=	استدلال ریاضی + درک و فهم اجتماعی و قضاوت + تشابهات و تفکر انتزاعی
حداکثر نمره استدلال	=	۲ + ۴ + ۸ = ۱۴

9 - مقیاس مفهوم سازی

این بخش از مجموعه آزمون، عملکرد مفهوم سازی یا طبقه بندی را توسط آزمون شکل - رنگ گلدشتاین - شیرر اندازه گیری می کند برای ارزیابی مفهوم سازی، این آزمون از ۱۲ ژتون به رنگ های مختلف استفاده می کند. یک طرف همه ۱۲ ژتون سفید رنگ و طرف دیگر آنها در رنگ های زرد، سبز، آبی و قرمز است و ژتون ها در سه شکل مربع، دایره، مثلث تنظیم شده اند (از هر رنگ سه ژتون منتهی به شکل های مختلف). وظیفه آزمودنی این است که ژتون ها را به نوعی طبقه بندی نموده و آن را توصیف نماید.

دستورالعمل: ابتدا ۱۲ ژتون را با نظم تصادفی به طوری که طرف سفید ژتون ها دیده نشود، مقابل آزمودنی قرار می دهیم و به او می گوئیم اینها را طبقه بندی کن، به عبارت دیگر آنهایی را که فکر می کنی می توانند در یک گروه قرار بگیرند با هم در یک دسته قرار بده اگر آزمودنی پرسید که چطور باید شکل ها یا رنگ ها را گروه بندی نماید، گفته می شود که این امر کاملاً به شما بستگی دارد. اگر آزمودنی ژتون ها را به طرز درستی طبقه بندی کرد (براساس رنگ یا شکل) از او پرسیده می شود که چرا اینها را با هم در یک گروه قرار دادی (توصیف طبقه بندی)؟ و سپس به او می گوئیم به گونه دیگری غیر از آنچه که الان طبقه بندی کرده، ژتون ها را طبقه بندی نماید و باز هم اگر بدرستی طبقه بندی کرد چرایی گروه بندی کردنش پرسیده می شود. اگر آزمودنی در آزمایش اول براساس شکل گروه بندی کرد و نتوانست به گروه بندی براساس رنگ تغییر الگو دهد طبقه بندی براساس رنگ توسط آزمونگر به آزمودنی ارائه می گردد و از او پرسیده می شود که آیا می توانیم اینطوری هم طبقه بندی کنیم. در صورت موافقت یا مخالفت چرایی اش را می پرسیم. اگر آزمودنی با گروه بندی براساس رنگ موافق شد و دلیل موافقت اش را به درستی بیان کرد مجدداً به وضعیت اول برمی گردیم و آزمایش ها را از اول تکرار می کنیم تا ببینیم آیا او اکنون می تواند از شکل به رنگ اساس طبقه بندی را تغییر دهد اما اگر آزمودنی در اولین طبقه بندی براساس رنگ ژتون ها را با هم قرار دهد و قادر به تغییر اساس طبقه بندی از رنگ به شکل نباشد. طرف سفید ژتون ها را برمی گردانیم و سپس از او می خواهیم که حالا آنطوری که فکر می کند اینها به هم متعلق هستند طبقه بندی نماید. اگر موفق شد از او می خواهیم تا آن را توصیف کند. اگر موفق نشد که توصیف نماید مجدداً توسط آزمونگر یک گروه ژتون ها براساس شکل مثلاً دایره ها، با هم یک جا گروه بندی می شوند و از آزمودنی پرسیده می شود که آیا می توانیم اینطور که من این ژتون ها را گذاشتم طبقه بندی کنیم اگر موفق به پاسخ صحیح داده نشد آزمون متوقف می شود ولی اگر موفق شد مجدداً برای این که متوجه شویم آیا آزمودنی یاد گرفته تا از رنگ به شکل اساسی طبقه بندی را تغییر دهد آزمون را از اول اجراء می کنیم.

نمره گذاری: اگر آزمودنی در مرحله اول بتواند براساس رنگ یا شکل بدرستی طبقه بندی کند برای هر طبقه بندی صحیح ۲ نمره می گیرد همچنین اگر توصیف کلامی قانع کننده نیز بر یا هر طبقه بندی ارائه نماید ۲ نمره دیگر برای هر توصیف صحیح می گیرد که جمعاً ۸ نمره می شود. اما اگر آزمودنی در مرحله اول قادر به طبقه بندی صحیح یا توصیف صحیح طبقه بندی نشد و با توصیف آزمونگر راهنمایی شد. هم توضیح کلامی و هم طبقه بندی راهنمایی شده به جای دو نمره هر کدام یک نمره دریافت می کنند همچنین اگر به هیچ وجه موفق به طبقه بندی یا توصیف کلامی نشد برای هر مورد صفر نمره به او تعلق می گیرد (حداکثر ۸ نمره).